

Advies betreffende de verlenging van de erkenning van de wildbeheereenheid Vallei van de Kleine Gete

Nummer:	INBO.A.2012.138
Datum advisering:	24 oktober 2012
Auteur:	Niko Boone, Thomas Scheppers
Contact:	Lode De Beck (lode.debeck@inbo.be)
Kenmerk aanvraag:	ANB/FF/WBE/ERK/2997
Geadresseerden:	Agentschap voor Natuur en Bos T.a.v. Lesley Peeters Provinciale Dienst Vlaams-Brabant Diestsepoort 6, bus 75 3000 Leuven lesley.peeters@lne.vlaanderen.be
Cc:	Agentschap voor Natuur en Bos Carl De Schepper (carl.deschepper@lne.vlaanderen.be)

AANLEIDING

Op 5 oktober 2012 ontving het INBO het wildbeheerplan van de wildbeheereenheid Vallei van de Kleine Gete voor advies conform artikel 3§3 van het besluit van de Vlaamse regering houdende vaststelling van de voorwaarden waaronder afzonderlijke jachtterreinen vrijwillig tot grotere beheereenheden kunnen worden samengevoegd en van de criteria waaronder beheereenheden kunnen worden erkend (Belgisch Staatsblad 12/02/1999)¹.

VRAAGSTELLING

Het analyseren van de coherentie van de doelstellingen en maatregelen zoals voorgesteld en toegelicht in het betreffende wildbeheerplan op basis van de bestaande wetenschappelijke kennis en gegevens.

Het gegeven advies spreekt geen oordeel uit over de keuze van de doelstellingen vermits deze, zolang conform de huidige wetgeving, de vrije keuze van de wildbeheereenheid vormen.

TOELICHTING

Door de aanvullende toelichting bij de beheerdoelstellingen en -maatregelen, geeft het wildbeheerplan in het algemeen een goed beeld van wat de WBE wenst te bereiken (het doel) en hoe ze dit wenst te bereiken (de maatregelen). Enkele bemerkingen bij een aantal soorten:

Patrijs

Het doel voor patrijs is een verbetering van de staat van instandhouding. De voorgestelde maatregelen zijn bijvoederen en het beperken van het afschot.

Bij het plaatsen van schaaltes met opfokmeel voor de kuikens kan aangevuld worden dat dit best gebeurt op minder dan 150 m van de nestplaats. Uit onderzoek blijkt dat patrijzen met jongen zelden verder gaan dan deze afstand (Ramaekers, 2012).

Op p 13 staat dat de absolute aantallen patrijs dermate laag liggen, dat niet kan gesproken worden over een stabiele populatie en dat de veerkracht om te reageren om negatieve invloeden op de populatie te bufferen, zeer klein is. De WBE geeft aan dat het een zeer kwetsbare populatie betreft.

In de tabel met de overzichten per soort wordt aangegeven dat in 2011 het aantal koppels patrijs per 100 ha 2,2 bedroeg. Volgens de voorjaarsstellingen waren er in 2011 69 koppels patrijs aanwezig. In hetzelfde jaar werden in de WBE 164 patrijzen geschoten. De opgegeven aantallen voor de overige jaren liggen in dezelfde grootteorde.

Volgens De Leo *et al.* (2004) vormt overbejaging van de patrijs een belangrijke bedreiging voor de populaties in Europa. Zeker bij lage populatiedensiteit is het gevaar voor overbejaging reëel, aangezien zelfs een laag afschot alsnog een niet-duurzaam hoog percentage van de najaarsstand kan vertegenwoordigen (Watson *et al.*, 2007). Om overbejaging tegen te gaan werd in Engeland op basis van populatiemodellering

¹ Errata B.S. 20 februari en 6 maart 1999; deze errata werden in de tekst verwerkt.

Gewijzigd door:

- BVR van 14 september 2001;
- BVR van 9 september 2005 (I.: 15 november 2005 (art. 3 MB 28 oktober 2005))
- BVR van 7 maart 2008 (BS 21 mei 2008)
- BVR van 4 juli 2008 (BS 29 augustus 2008)

vastgesteld dat om een duurzame jacht mogelijk te maken, de najaarsstand voor het jachtseizoen minimaal 20 patrijzen/100 ha moet bedragen (Aebischer & Ewald, 2010). Naast deze drempelwaarde voor het al dan niet bejagen, blijkt uit de modellering dat voor een duurzame jacht, het afschot niet meer dan 20 % van de najaarsstand mag bedragen (Watson *et al.*, 2007). Een afschot van 40-50 % van de najaarsstand is nefast voor de populatie (Potts, 1986; Watson *et al.*, 2007).

Om in de wildbeheereenheid een duurzaam afschot van 164 patrijzen te realiseren (= 20 % van de najaarsstand), zou de najaarsstand 820 patrijzen moeten bedragen. Bij een aanwezigheid van 69 koppels, betekent dit dat elk koppel 10 kuikens moeten hebben grootgebracht tot 15 september (het begin van het jachtseizoen voor patrijs) en dat alle adulte patrijzen het broedseizoen overleefd hebben. Omdat de overlevingskans van de kuikens gedurende de eerste zes levensweken schommelt rond 50 % (Ramaekers, 2012; Bro *et al.*, 2000; Kuijper *et al.*, 2009), zou bij het ontluiken elk nest 20 kuikens moeten hebben. Uit onderzoek blijkt evenwel dat per nest gemiddeld 10 eieren uitkomen (Ramaekers, 2012; Bro *et al.*, 2000).

Een meer realistisch cijfer is 5 grootgebrachte kuikens per koppel tot 15 september. Indien daarnaast wordt aangenomen dat alle adulte patrijzen het broedseizoen overleven, dan bedraagt de najaarsstand 483 patrijzen. Een afschot van 164 patrijzen betekent 34 % van de najaarsstand. Dit is meer dan de grenswaarde van 20 % die Watson *et al.* (2007) aangeeft voor een duurzame jacht. Omdat waarschijnlijk niet alle adulte patrijzen het broedseizoen overleven en niet alle koppels jongen zullen hebben, kan op basis van de door de WBE gemelde voorjaarsstand gesteld worden dat de jacht op patrijs in dat geval niet duurzaam is.

Mogelijk is de gemelde voorjaarsstand een onderschatting van de werkelijkheid. Bij een duurzaam afschot van 164 patrijzen (20 % van de najaarsstand) zou de voorjaarsstand, in de veronderstelling dat (1) alle koppels jongen hebben, (2) alle adulte patrijzen het broedseizoen overleven en (3) alle koppels 5 kuikens grootbrengen tot 15 september, 3,8 koppels per 100 ha moeten bedragen. Dit zou betekenen dat de WBE tot de betere patrijzengebieden van Vlaanderen behoort (Scheppers, 2012). De WBE geeft evenwel aan dat het biotoop binnen de WBE niet optimaal is voor patrijs.

Bij een voorjaarsstand van 69 koppels en onder de hierboven vermelde veronderstellingen, zou het afschot maximaal 97 patrijzen mogen bedragen om duurzaam te zijn.

Het beter monitoren van de populatie en het afstemmen van de jacht op de aanwezige aantallen (p 32) zijn daarom goede maatregelen.

Houtduif

Op p 38 wordt de jaarlijkse organisatie van een duivenweekend vermeld. Zoals de vossendag bij vos, kan de organisatie van een duivenweekend zowel in de tekst als in de overzichtstabel aangegeven worden als maatregel.

Ekster

Als beheerdoelstelling wordt voor ekster 'beperking van negatieve gevolgen' voorzien. In de tekst wordt daarbij geen verdere uitleg gegeven, zoals wel het geval is voor bv. kraai, gaai en kauw (p 29).

Gaai

Als beheermaatregel wordt voor gaai 'afschot' voorzien. In de tekst wordt daarbij geen verdere uitleg gegeven, zoals wel het geval is voor bv. kraai en ekster (p 34).

CONCLUSIE

Op basis van de evaluatie van de voorgestelde doelstellingen en maatregelen in het wildbeheerplan van de wildbeheereenheid Vallei van de Kleine Gete, adviseert het INBO de verlenging van de erkenning positief, maar de hoger vermelde punten vragen extra aandacht.

REFERENTIES

Aebischer N.J. & Ewald J.A. (2010) Grey Partridge *Perdix perdix* in the UK: recovery status, set-aside and shooting. *Ibis* 152: 530–542.

Bro E., Sarrazin F., Clobert J., & Reitz F. (2000) Demography and the decline of the grey partridge *Perdix perdix* in France. *Journal of Applied Ecology* 37: 432-448.

De Leo G.A., Focardi S., Gatto M. & Cattadori I.M. (2004) The decline of the grey partridge in Europe: comparing demographics in traditional and modern agricultural landscapes. *Ecological Modelling* 177: 313-335.

Kuijper D. P. J., Oosterveld E. & Wymenga E. (2009) Decline and potential recovery of the European grey partridge (*Perdix perdix*) population—a review. *European Journal of Wildlife Research* 55: 455-463

Potts G.R. (1986) *The Partridge: Pesticides, Predation and Conservation*. London: Collins.

Ramaekers Wouter (2012) *Populatiodynamiek en ruimtelijk gebruik van de Europese patrijs (*Perdix perdix*) in Vlaanderen*. Masterproef Katholieke Hogeschool Kempen

Scheppers T. (2012) *Advies betreffende het aantal koppels patrijzen per 100 ha open ruimte per wildbeheereenheid in het kader van het toekennen van verlengde patrijzenjacht*. Advies van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO.A.2012.123)

Watson M., Aebischer N.J., Potts G.R. & Ewald J.A. (2007) The relative effects of raptor predation and shooting on overwinter mortality of grey partridges in the United Kingdom. *Journal of Applied Ecology* 44: 972-982.